

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 12CoP/50/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5323200560
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5323200560.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu - sudcov JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Petra Straku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: G. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, Odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, IČO: 37 905 546, so sídlom 022 01 Čadca, Matičné námestie 1617, dieťa rodičov: matka - N. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX, XXX XX W., v zastúpení splnomocneným zástupcom: JUDr. Peter Strapáč, PhD., s. r. o., Advokátska kancelária so sídlom ul. 17. novembra 3215, 022 01 Čadca, IČO: 50 473 522, otec: D. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX U. XXX, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia - o zverenie maloletého dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti matky, na základe odvolania matky proti uzneseniu Okresného súdu Čadca č. k. 5P/35/2023-17 zo dňa 23.03.2023, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II.

M e n í uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku III tak, že :

„ukladá otcovi v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia podať voči matke návrh na začatie konania o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej G. C., nar. XX.XX.XXXX.“

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Čadca, ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „okresný súd“) uznesením č. k. 5P/35/2023-17 zo dňa 23.03.2023 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým podľa výroku I. dočasne zveruje maloleté dieťa G. C., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti otca D. C., nar. XX.XX.XXXX, podľa výroku II. matka je povinná prispievať na výživu maloletej G. C. sumou 50,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám otca, počnúc dňom doručenia tohto rozhodnutia a podľa výroku III. uložil navrhovateľovi, aby v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia podal návrh vo veci samej (výrok III.).

2. Súd prvej inštancie sa riadil pri rozhodovaní v intenciách ust. § 324 ods. I, § 325 ods. 1, § 329 Z.č. 160/ 2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej iba „CSP „) v spojení s ust. § 366 Z.č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej iba „CMP „), odkazom aj na ust. § 28 ods. 2 Z.č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine,“).

3. Za osvedčené vyhodnotil potrebu bezodkladného riešenia situácie v ktorej sa maloleté dieťa ocitlo, pretože matka nezvláda jeho výchovu, lebo nadmerne požíva alkoholické nápoje. Otec dieťaťa sa dostavil dňa 16.01.2023 na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, kde oznámil, že matka požíva alkoholické nápoje, preto si začal maloletú brať častejšie. Uviedol, že vždy, keď s ňou telefonuje, zistí,

že matka má vypité alebo spí. Matka sa opila aj na Štedrý deň, preto si pre maloletú dcéru musela prísť jej sestra. Matka sa opila dokonca aj tak, že ju odviezla RPZ čo potvrdila a potvrdila aj, že dňa 23.02.2023 pred políciou nafúkala 3,21 promile, v dôsledku čoho si dieťa zobral k sebe otec. Na základe týchto skutočností okresný súd mal za to, že existujú vážne obavy o zdravie dieťaťa (nemá ešte ani 5 rokov), jeho psychický ako aj fyzický vývin a preto návrhu otca o dočasné zverenie maloletej G. do jeho osobnej starostlivosti nariadeným neodkladným opatrením vyhovel. Matke uložil povinnosť prispievať na maloletú výživným v sume 50 eur mesačne k rukám otca, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia otcom požadované výživné v sume 150 eur mesačne okresný súd neakceptoval argumentujúc tým, že nemal preukázané pomery na strane matky (v dobe rozhodovania nezamestnaná) a dôkladné posúdenie všetkých okolností (na základe šetrenia pomerov na strane matky a otca, ich tvrdení) sa bude odvíjať od dokazovania v konaní o vec samú - (otcovi súd uložil povinnosť podať meritórny návrh o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia) čo presahuje rámec osvedčovania skutočností potrebných pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení.

4. Proti uzneseniu sa odvolala prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu matka dieťaťa. Uviedla, že nemá problém s alkoholom a k deťom má vrúcny vzťah, dvanásť rokov pracovala v Materskej škole N., kde má kladné hodnotenie. Po narodení maloletej G. dala výpoveď pre náročné cestovanie a bezodkladne si našla prácu v Materskej škole E. v W., kde zastupuje kolegyňu, ktorá je na rodičovskej dovolenke. V práci si riadne a zodpovedne plní svoje pracovné úlohy a v kolektíve je obľúbená (predložila potvrdenie z Materskej školy E. XXX W. zo dňa 31.3.2023 a pracovné hodnotenie ZŠ s materskou školou N. XXX zo dňa 3.4.2023). Maloletá G. tiež navštevovala Materskú školu E. v W., avšak po vydaní neodkladného opatrenia ju už nenavštevuje. S maloletou dcérou má vrúcny vzťah, od narodenia je s ňou, je jej jedinou dcérou, otec k maloletej nemal vybudovaný taký vrúcny vzťah ako ona, pretože bol pri nej málo a v dobe keď bola dcéra malá stále pracoval, stretával sa s ňou raz za dva týždne. Podľa nej skutočnosť, že urobila nejakú chybu v živote ešte nie je dôvodom, aby jej bola dcéra odobratá. Alkoholické nápoje nepožíva, nemá s alkoholom žiadne problémy a je ochotná sa podrobiť znaleckému dokazovaniu. Nie je pravda, že by dlhodobo a často požívala alkoholické nápoje, stal sa jeden exces dňa 23.02.2023, keď na udanie prišla polícia, vtedy nafúkala. Matka tvrdí ďalej, že navštívila ambulanciu MUDr. I., je pod jej dohľadom, má predpísané lieky, ktoré pravidelne užíva a tiež bola na psychologickom poradenstve u p. F., čo jej sprostredkoval ÚPSVaR. Matka prezentuje svoj záujem stretávať sa s dcérou, vyjadruje názor, že neodkladným opatrením by bolo de facto jej zabránené stretávať sa s dieťaťom a súd mal vyžiadať predbežné stanovisko lekára, psychiatra alebo si dať vypracovať znalecký posudok. Dodáva tiež, že zle psychicky znáša, že chodí do práce do škôlky, kde chodila jej dcéra a nevidí ju v škôlke a ani doma. Tvrdí, že otec dieťaťa sa k nej / matke veľmi zle správa, pretože, keď s ním telefonuje, vždy pred dcérou hovorí slová ako „ožratá, ožrankyňa“ takto jej nadáva a uráža ju, čo maloletá zle vníma. Dňa 30.03.2023 bola s dcérou na plavárni, dcéra plakala, že chce byť s ňou a strašne jej chýba, že nechce ísť k otcovi a chce byť pri nej. V spojitosti s tvrdením otca v neodkladnom opatrení, že jej sestra prišla po maloletú dcéru, matka vysvetľuje, že tým dôvodom nebolo to, že bola opitá alebo by požívala alkoholické nápoje, ale to, že jej sestra je krstnou mamou dieťaťa, ktorá dieťa má neskutočne rada. V súhrne všetkých uvádzaných argumentácií sa matka domáha zrušenia uznesenia v celom rozsahu.

5. Otec v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky primárne zdôraznil, že neodkladné opatrenie bolo vyvrcholením problémov s alkoholom u matky, ktorej bola maloletá zverená do opateru. Počas spolužitia musel veľakrát odísť z práce, nakoľko matka bola opitá a nedokázala sa o dcéru postarať. Matka napriek dohováraniu z jeho strany a zo strany jeho rodiny ale aj samotnej jej rodiny neprejavila sebareflexiu a obvinila všetkých okolo seba. Potom ako odišla bývať ku svojej matke do E., snažila sa zamedziť tomu, aby sa stretával s maloletou dcérou, prípadne sa stretávalo dieťa s jeho rodičmi, čo musel riešiť aj na ÚPSVaR v Čadci, kde došlo k dohode, že si bude dcéru brávať a prispievať na jej výživu, čo aj dodržiaval. Keďže nefungovalo matkine spolužitie u jej matky, odišla bývať do W. na podnájom, kde sa jej situácia ešte zhoršila. V ťažkej opitosti bola zobrať do nemocnice sanitkou, kde jej bola navrhnutá protialkoholická liečba, ktorú odmietla. Maloletú zobrala jej sestra - F. L., ktorá viackrát zachraňovala maloletú pred stavom opitosti matky. Na Vianoce 24.12.2022 išla matka aj s maloletou ku kamarátke, kde sa opila, hoci ju čakala jej rodina vo E.. Opätovne maloletá bola braná jej sestrou a Štedrý večer trávili bez matky. Dňa 23.02.2023, kedy matka bola opitá, bola privolaná polícia, o čom bol vykonaný záznam a on podal návrh na neodkladné opatrenie, nakoľko maloletá bola s matkou vystresovaná a v ohrození a nechcela k nej ísť. On nebráni stretávaniu sa matky s maloletou, dal ju aj sestre matky a išli k babke na E.. Tiež oznámil matke, že ak chce byť s maloletou dcérou, môže ísť za ňou, o tento jeho návrh matka záujem nemala a povedala, že má maloletú doviezť k nej. Otec poprel tvrdenia matky,

že by s maloletou nebol v čase od jej narodenia, uviedol, že denno-denne ju kúpala, prebaľoval, krmil a prezliekal. Matke dieťaťa dával stále šancu sa zmeniť, nakoľko maloleté dieťa aj matku potrebuje, táto ale vždy zlyhala.

6. Matka v nasledujúcej písomnej reakcii namieta predčasné nariadenie neodkladného opatrenia, podľa jej názoru otec neosvedčil naliehavosť záujmu maloletého dieťaťa. Vytýka tiež, že súd jej nedoručil návrh na nariadenie neodkladného opatrenia spoločne s uznesením o nariadení neodkladného opatrenia, čím porušil § 331 ods. 1 CSP. Otec tvrdené skutočnosti v návrhu osvedčoval len na základe rodného listu a neosvedčil, že ona nadmerne požíva alkoholické nápoje. Vyjadrenia otca v tomto smere označuje za nepravdivé, nikdy nezanedbala svoje rodičovské povinnosti v takej miere, aby mohlo byť dieťa zverené dočasne do starostlivosti otca. Dodáva, že ona je učiteľkou materskej školy, k deťom má veľmi blízky vzťah a je si vedomá z profesionálneho hľadiska, že by nebol zodpovedný prístup byť pod vplyvom alkoholu pri vykonávaní starostlivosti o deti. Nie je pravda čo tvrdí otec, že sa staral o maloletú od jej ranného detstva, práve naopak bola to ona, ktorá zabezpečovala dieťaťu riadnu starostlivosť a výchovu. Matka poznamenáva, že základy pre výkon rodinného života je spolužitie rodičov a detí (poukázala na rozsudok ESLP vo veci Kutzner vs. Nemecko zo dňa 26.02.2002), lebo práve v jeho rámci sa má uskutočňovať starostlivosť a výchova zo strany rodičov, na ktorú má dieťa právo podľa čl. 32 ods. 4 Listiny - uvádza Nález ÚS ČR sp.zn. II. ÚS 485/2010. Rodič a dieťa majú právo, aby štátna moc nezasahovala do rodinného života a starostlivosti, ako aj právo, aby tejto starostlivosti štátna moc poskytovala špecifickú ochranu - udáva Nález ÚS ČR, sp.zn. IV. ÚS 257/2005. Ona ale nemôže udržiavať rodičovský vzťah so svojim dieťaťom, pretože medzi ňou a otcom nejestvuje žiadna komunikácia, otec jej neumožňoval žiaden styk s dieťaťom a situácia sa zlepšila len kvôli tomu, že maloletá za ňou intenzívne plakávala. Súd mal podľa matky dostatočne preukázané z vyjadrenia ÚPSVaR, že otec požíval alkoholické nápoje a aj napriek tomu mu zveril dieťa do jeho starostlivosti. Otec neprihlásil dieťa do škôlky v U., kde s dcérou býva, pričom maloletá od dvoch do štyroch rokov navštevovala škôlku v N., a ona ju prehlásila do škôlky v W., kde mala dcéra kamarátov s ktorými sa v súčasnosti nestýka. Zotrúva na tom, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu zrušil.

7. Kolízny opatrovník písomné vyjadrenie k odvolaniu matky nedoručil.

8. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP, § 34 ods. 1 CSP, § 3 ods. 5 písm. a) CMP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas účastníkom konania (§ 362 CSP, § 7 CMP), proti rozhodnutiu, ktoré je možné napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 2, § 357 písm. d) CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), preskúmal rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP) a uznesenie okresného súdu vo výrokoch I. a II. ako vecne správne potvrdil (§ 387 CSP) a vo výroku III. rozhodnutie zmenil (§ 388 CSP).

9. Inštitút neodkladných opatrení vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je upravený v ustanoveniach Civilného mimosporového poriadku, konkrétne v § 360 - 369, ktoré predstavujú výnimky zo všeobecnej právnej úpravy podľa Civilného sporového poriadku, ktorého ustanovenia sa však aplikujú v prípade, že CMP neustanovuje inak (§ 2 ods. 1 CMP). Zákonné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia sú upravené v § 325 ods. 1 CSP, podľa ktorého neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Zmyslom právnej úpravy formou neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia. Neodkladné opatrenia neprejudikujú práva účastníkov, ani tretích osôb a svoje opodstatnenie strácajú, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva, aby nebolo vážnejších pochybností o potrebe dočasnej úpravy. Inštitút neodkladného opatrenia má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú tieto zjavne ohrozené a do doby, keď o starostlivosti o dieťa nebude rozhodnuté podľa príslušných hmotno-právnych ustanovení Zákona o rodine. Potreba dočasnej úpravy nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa na dočasnej úprave pomerov.

11. Dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí byť zrejmá z jeho samotného obsahu, resp. aj z písomných dôkazov k nemu pripojených, keďže v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia sa spravidla dokazovanie nevykonáva, nie je totiž časový priestor na vykonávanie rozsiahleho dokazovania vzhľadom na povinnosť súdu rozhodovať v pomerne krátkych lehotách vymedzených

v ust. § 328 ods. 2 CSP - osobitne to platí v prípadoch ak súd rozhoduje o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania.

12. Aj v tejto konkrétnej súdnej veci okresný súd rozhodol o návrhu uplatnenom otcom dieťaťa v štádiu ešte pred začatím konania, avšak v zhode s názorom súdu prvej inštancie aj odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci predložené dôkazné prostriedky osvedčujú najvýznamnejšie skutočnosti uvádzané v návrhu otca a vzhľadom na okolnosti individuálnej povahy sa javia ako nanajvýš pravdepodobné.

13. V minulosti rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 11P/9/2021-42 zo dňa 02.06.2021 boli upravené práva a povinnosti rodičov k maloletej G. tak, že ju súd zveril do osobnej starostlivosti matky s jej oprávnením dieťa zastupovať a spravovať jej majetok, súd určil aj povinnosť otca prispievať na výživu dieťaťa a vymedzil konkrétny rozsah, intenzitu stretnutí otca s dieťaťom.

14. Okolnosť, že matka osobnú starostlivosť o maloleté dieťa nezvládla pre problémy s alkoholom v dôsledku čoho dieťa vystavila hrozbe, osvedčuje obsah Záznamu spísaného na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny Čadca dňa 16.1.2023, obsah dokumentu Ministerstva vnútra SR, OR PZ v Čadci, Odbor poriadkovej polície, obvodné odd. PZ v Turzovke zo dňa 23.02.2023 ktoré na základe oznámenia otca vykonalo šetrenie ohľadne starostlivosti matky o dieťa dňa 23.02.2023, zistilo, že matka požila alkoholické nápoje v takom rozsahu, že elektronickým meračom bola nameraná hodnota 3,21 promile. Na mieste sa nachádzal otec maloletého dieťaťa, ktorý dieťa prevzal a odviezol do miesta bydliska. Súčasťou uvedeného dokumentu je aj fotokópia o vykonanej skúške merania alkoholu. Nejednalo sa ale o iba tzv. ojedinelý exces - ako o tom sa usiluje matka presvedčiť odvolací súd, pretože aj v zázname spísaného na ÚPSVaR Čadca dňa 16.01.2023, podpísaného osobne matkou, je uvedené, že si občas dá alkohol, pričom aj cez Štedrý deň bola opitá a odviezla ju RZP, keď to prehnela s alkoholom. Za takto osvedčených skutočností odvolací súd uznal za dôvodné dočasne zveriť maloletú G. do osobnej starostlivosti otca, má za to, že individuálne okolnosti ktoré v tejto právnej veci vyvstali svedčia o tom, že v osobnej starostlivosti matky existuje ohrozenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa vo veku 5 rokov, jeho bezpečia a situáciu v záujme ochrany duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa bolo potrebné a nutné riešiť neodkladným opatrením - dočasným zverením do osobnej starostlivosti druhého rodiča - otca - ktorý sa o to v podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uchádzal.

15. Osvedčená skutočnosť, že počas pracovného pomeru v školských zariadeniach pre maloleté deti nebola matka pod vplyvom alkoholu a riadne si plnila svoje povinnosti, podľa názoru odvolacieho súdu nevyučuje požívanie alkoholických nápojov matkou v čase, kedy nevykonáva pracovnú činnosť. Ako tiež vyplynulo zo správy z prešetrenia pomerov Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Čadca zo dňa 05.06.2023, matka už od 18.04.2023 nepracuje v Materskej škole E. XXX, W., zdržuje sa doma, čo zvyšuje podľa súdu nebezpečenstvo, že matka môže požívať alkoholické nápoje ďalej a ohroziť záujem maloletého dieťaťa, čo sa týka jeho bezpečnosti a zdravého fyzického a duševného vývinu.

16. Odvolací súd nesúhlasí s odvolacou námietkou v ktorej matka tvrdí, že jej nebol doručený návrh na neodkladné opatrenie spolu s neodkladným opatrením. Doručka nachádzajúca sa na č. l. 19 súdneho spisu okresného súdu sp. zn. CA-5P/35/2023 preukazuje doručenie súdnych zásielok listinnej podobe dňa 27.03.2023: ide o úradný list, kde obsahom príloh je okrem uznesenia o neodkladnom opatrení a ustanovení kolízneho opatrovníka aj samotný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a prílohy. Matka taktiež neosvedčila obmedzenie jej styku s maloletým dieťaťom, vyplynulo totiž aj zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca zo dňa 05.06.2023 o prešetrení pomerov (v štádiu odvolacieho konania), že matka sa stretáva s maloletou, otec jej dáva dcéru každý druhý víkend a niekedy aj počas týždňa. Pokiaľ matka argumentovala rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva, odvolací súd ju odkazuje aj na zvyšok tohto záveru, podľa ktorého je zásah potrebný v prípade možného ohrozenia dieťaťa nízkého veku. Matkine tvrdenia o užívaní alkoholických nápojov otcom, v kontexte dôkazných prostriedkov nachádzajúcich sa v spise nejavia ako osvedčené. Odvolací súd vychádzal aj zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, podľa ktorého starostlivosť o maloleté dieťa na základe šetrenia vykonané úradom, je otcom zabezpečovaná riadne bez akýchkoľvek upozornení a sťažností.

17. Určenie vyživovacej povinnosti matky v sume 50,- eur mesačne zodpovedá aj kritériám ust. § 366 CMP, aj požiadavke, aby rodič prispieval na výživu svojho dieťaťa v nevyhnutnej miere, t.j na zabezpečenie jeho nevyhnutných potrieb.

18. Zmena výroku III. uznesenia vo svojej podstate bola vyvolaná nutnosťou uvedenia jeho obsahového znenia do súladu s vymedzeným kritériami v ust. § 336 ods. 1,2 CSP v nadväznosti na § 2 ods. 1 CMP, pretože ak je nariadené neodkladné opatrenie pred začatím konania, súd môže vo výroku uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote návrh vo veci samej, pričom súd uvedie vo výroku uznesenia strany a predmet konania vo veci samej. Uvedenej požiadavke právnej úpravy znenie výroku III. uznesenia okresného súdu nezodpovedalo.

19. Odvolací súd postupujúc v zmysle ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 52 CMP súhrnným výrokom rozhodoval o trovách celého konania (prvoinštančné a odvolacie) a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu. V súdnom prípade ide o vec starostlivosti súdu o maloleté dieťa a v takomto type konania každý z účastníkov si znáša svoje trovy sám. Podmienky pre rozhodovanie výnimkou z ust. § 52 CMP odvolací súd nezistil.

20. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).